

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม การประกอบอาชีพ ของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด 2) ความต้องการเลี้ยงปลาบึกเชิงพาณิชย์ ของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเลี้ยงปลาบึกเชิงพาณิชย์ของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงปลาบึกเชิงพาณิชย์ โดยรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 328 ราย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows)

ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีสมาชิกภายในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ผู้ให้ข้อมูลทุกคนมีพื้นที่ถือครองเพื่อการเลี้ยงปลาเป็นของตนเอง มีรายได้จากการเลี้ยงปลาเฉลี่ย 139,586.45 บาทต่อปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์เลี้ยงปลาน้ำจืดเฉลี่ยประมาณ 7 ปี มีจำนวนพื้นที่เลี้ยงปลาน้ำจืดประมาณ 2 ไร่ มีการให้อาหารธรรมชาติร่วมกับอาหารเสริม 2 ครั้งต่อวัน ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่งจำหน่ายปลาในตลาดขายส่ง

ผลการศึกษาความต้องการเลี้ยงปลาบึกเชิงพาณิชย์ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการอยู่ในระดับมากด้านการตลาด ด้านแหล่งพันธุ์ปลา ด้านแหล่งน้ำ ด้านอาหารและการให้อาหาร ด้านขนาดและความลึกของบ่อ และด้านลักษณะการเลี้ยง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (< 0.05) กับความต้องการเลี้ยงปลาบึกเชิงพาณิชย์ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านแหล่งพันธุ์ คือ เพศ แหล่งน้ำ ขนาดของบ่อเลี้ยง ความลึกของบ่อเลี้ยง จำนวนบ่อเลี้ยง และการตลาด 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านแหล่งน้ำ คือ อายุ ระดับการศึกษา

การรับข่าวสารทางการเกษตร ประสบการณ์การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด แหล่งน้ำ ขนาดของบ่อเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร และการตลาด 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านลักษณะการเลี้ยง คือ เพศ วัฒนธรรม การรับข่าวสารทางการเกษตร ขนาดของบ่อเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร และการตลาด 4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านขนาดและความลึกของบ่อเลี้ยง คือ เพศ รายได้ การรับข่าวสารทางการเกษตร แหล่งน้ำ จำนวนบ่อเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร 5) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านอาหารและการให้อาหาร คือ เพศ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ในการเลี้ยง จำนวนแรงงานในครัวเรือน การรับข่าวสารทางการเกษตร แหล่งน้ำ ขนาดของบ่อเลี้ยง จำนวนบ่อเลี้ยง และการตลาด และ 6) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านการตลาด คือ เพศ จำนวนแรงงานในครัวเรือน แหล่งน้ำ จำนวนบ่อเลี้ยง อาหารและการให้อาหาร และการตลาด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดให้ความสนใจความต้องการด้านการตลาดในการเลี้ยงปลาบึกเชิงพาณิชย์มากที่สุด ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรจะใช้ประโยชน์จากเรื่องดังกล่าวเพื่อกระตุ้น และจูงใจให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด มีความต้องการเลี้ยงปลาบึกเชิงพาณิชย์ และควรคำนึงถึงการจัดการ ด้านมาตรฐานราคาสินค้า ให้มีหลักประกันกับเกษตรกรเป็นสำคัญ

The purpose of this research was to study 1) the individual, economical and social characters of the fresh water fish farmers; 2) the farmers need to culture the giant catfish commercially; 3) the factors related to the farmers need to culture the giant catfish commercially; and 4) the problems and the suggestions on how to culture the giant catfish commercially. This study was operated by collecting the information from 328 fresh water fish farmers in Chumsaeng District, Nakhonsawan and then analyse the data by using the SPSS for Windows.

The finding on the individual, economical and social characteristics of the fresh water fish farmers was that three-fourth of them were male, aged 49 years old, had primary school education and the number of the family members was four. Every respondent, whose average income per year was 139,586.45 baht, had their own land for the fish culture. Most of them were customers of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives and members of an agricultural cooperative. Each farmer had the experience about the fresh water fish culture for approximately 7 years and had a 2-rai area for the fish ponds. The fish were fed with the natural feed and intensive feed twice a day. Over half of them sold the fish in the wholesale market.

For the result of the study of the farmers need to culture the giant catfish commercially, it was found that the respondents still had the need in many aspects at high level; marketing, fish breed, source of water supply, feed, pond size and depth, and cultural condition.

The finding of the factors related to the need to culture giant catfish commercially, statistical significant relation level at 0.05, it revealed that: 1) the factors related to the needs in the fish breed were gender, source of water supply, pond size, pond depth, and the number of the ponds and marketing; 2) the factors related to the needs of the water source were the farmers age, education, agricultural information exposure, fresh water fish culture experience, source of water supply, pond size, feed and feeding, and marketing; 3) the factors related to the need of the cultural condition were gender, tradition, agricultural information exposure, pond size, feed and feeding; and marketing; 4) the factors related to the need of the pond size and depth were gender, income, agricultural information exposure, source of water supply, number of the ponds and feed and feeding; 5) the factors related to the need of feed were gender, education, number of family members, land size, labour, agricultural information exposure, source of water supply, pond size, number of the ponds and marketing; and 6) factors related to the need of marketing were gender, labour, source of water supply, number of the ponds, feed and feeding, and marketing.

The suggestion of this research was that the fresh water fish farmers paid the most attention to the marketing of giant catfish commercial culture. So the persons involved should gain the benefit from this in order to convince the farmers and to motivate their need to culture the giant catfish commercially. In addition the people involved were supposed to consider standardisation of price so that it could be the assurance for farmers.